

Rødvig

Rødvig Havn, der ligger på sydspidsen af Stevn, består i dag af en kommunalt ejet lystbådehavn og en fiskerihavn, som omfatter hele den øvrige del af havnen, herunder ydermolerne og indfatningen ud mod søen. Dette store område ejes af Fiskeriforeningen for Rødvig og Omegn. Foto: Stevn Lokalhistoriske Arkiv, ca. 1900-1930. Nedenfor ses et postkort af havnen.

Foreningens ejerskab kan ses ud fra, at de største skibe som kan besejle havnen, kan have en længde på 50 m, en bredde på 10 m og en dybgang på 3,7 m. Det vidner om havnens erhvervsfortid. I slutningen af 1800-tallet havde Rødvig omkring 150 indbyggere og var et udskibningssted for Store Heddinge. Havnen havde et lampefy, en cementfabrik, kalkovn, klintestensovn samt boliger til en toldassistent og en havnefoged. Byen havde også søfart, og der blev opført et hvidt lodshus, der ses midt på postkortet af Rødvig Havn nedenfor. Havnen var anlagt af kammerherre B. Scavenius.

Et nyere postkort viser nogle af havnens virksomheder og fiskefartøjer. Lodshuset ses til venstre.

Lodshuset, der her ses i en nyere udgave med et nyt tag, er anbragt på skrænten, og skiltet på husets højre forside fortæller, at husets navn er Lodshuset. Foto: Stevns Lokalhistoriske Arkiv, ca. 1975.

Rødvig Lodseri blev oprettet sidst i 1870'erne og lodsede i Fakse Bugt. Der vides ikke meget om lodseriet i slutningen af 1800-tallet og begyndelsen af 1900-tallet. Men nedenfor bringes afskrifter af breve, der giver et indtryk af forholdene via korrespondancen mellem Rødvig Lodseri og Lodsdirektoratet lidt før midten af 1900-tallet.

Det 10. juni 1940 skrev Rødvig Lodseri følgende til lodsdirektøren i København:

Foranlediget af Udtalelse fra Lods Hansen, Rødvig Lodseri, tillader jeg mig at meddele Lodsdirektøren, at jeg er blevet enig med Lods Hansen om at jeg skulle være hjælpelods ved Rødvig og udføre Lodsning i den Tid han er fraværende, men det var og er en bestemt Aftale mellem Lods Hansen og mig, at de Penge, der kommer ind ved Lodsningen faar jeg det hele ubeskåret.

Jeg betragter det som en Selvfølge, at i den Tid Lods Hansen er hjemme i Rødvig paa Orlov fra sin Tjeneste ved Storstrømsbroen, udfører han selv den Lodsning, der forekommer. Jeg kan i Forbindelse hermed meddele, at jeg har haft Lodsbaaden paa Bedding for aarligt Eftersyn og har ordnet den, for hvilket Arbejde, jeg har faaet Betaling af Lods Hansen.

Underskrevet P. Larsen, Hjælpelods, fhv. Skibsfører

Den 12. juli 1940 skrev Lodsdirektoratet følgende til A/S Rødvig Havn, v/Hr. Købmand Georg Richter, Store Heddinge:

I Besvarelse af Hr. Købmandens Skrivelse af 5'ds. skal man meddele, at der fra Lods Hansen, Rødvig, under 10'ds. er modtaget indberetning om, at Havnefoged E. Beck efter eget ønske har fratraadt Stillingen som midlertidig Hjælpelods, og at fhv. Skibsfører P. Larsen, Rødvig, er antaget som hjælperlods indtil videre at passe Rødvig Lodseri under Lods Hansens midlertidige Fraværelse paa Grund af Tjeneste andetsteds.

Da fhv. Skibsfører P. Larsen efter foreliggende Oplysninger herfra maa anses for kvalificeret til den omtalte Tjeneste, haaber man, at Sagen herved er løst tilfredsstillende ogsaa for A/S Rødvig Havn. I modsat Fald imødeses Meddelelse. Angaaende Forholdet mellem Lods Hansen og fhv. Skibsfører P. Larsen henvises til det i Afskrift medfølgende Bilag.

Underskriften kan ikke tydes

Den 21. juni 1940 skrev fastlods H.K. Hansen, ombord på PB "Falken" til Hr. Lodsdirektøren:

Angaaende mit Tilskud fra A/S Rødvig Havn, kaldet Husleje-Godtgørelse mod at jeg betaler Kr. 320 om Aaret og vedligeholder Huset indvendig.

Jeg foretrækker at blive her ved Lodsstationen ved Storstrømsbroen.

Jeg undlader ikke herved at meddele Hr. Lodsdirektøren, at de Kr. 450 bliver brugt til Vedligeholdelse af Lodsbaaden samt til Brændsel og Smøreolie til Baadfonden, da Hjælperiødsen faar Lodspengene fuldtud.

sign./H.K. Hansen Fastlods

Den 24. Juni 1940 skrev Lodsdirektoratet følgende til A/S Rødvig Havn v/Hr. Købmand Georg Richter, Store Heddinge:

I Skrivelse af 13'ds. forespørger Havnebestyrelsen hvorledes Havnen skal forholde sig med Hensyn til Lodsens Gage, da det findes urimeligt, at Lodsens hæver Gage to steder, og Havnen ingen Nytte har af Lodsens under hans fraværelse.

Således foranlediget skal man udtale, at Lods H.K. Hansen ansattes fra 1. Maj 1920 paa forudgaaende Forhandlinger mellem Havnebestyrelsen ved Hr. Carl Grønvold og Lodsdirektøren. Paa Grundlag heraf tillagdes der Lodsens et aarligt Tilskud paa 450 Kr. fra Rødvig Havn og et aarligt Statstilskud paa 900 Kr. fra Lodsvesenet., da Indtægt ved Lodsning ikke var tilstrækkeligt til Lodsens Livsophold. Gennemsnits-Bruttolodsindtægten pr. Aar - nævnte Tilskud iberegnet - udgjorde iflg. Lodsregnskaberne i 1921-23 incl. 2972 Kr. og tilsvarende Indtægt for 1937-39 incl. udgjorde 2451 Kr. Af den nævnte Bruttoindtægt maa Lodsens afholde Udgifter til Lodsbaadens Drift og Vedligeholdelse, til eventuel Hjælpemand og til Pligtigt Pensionsbidrag. Da Lodsindtægterne trods Opgang i Pristallet har været nedadgaaende, blev Statstilskuddet fra 1934 forhøjet til 1150 Kr.

For midlertidig at forbedre Lods Hansens Indtægtsforhold under nuværende ekstraordinære Situation blev han engageret som Minelods for et maanedligt Honorar af Kr. 580 i Storebælt fra 21/11 1939 til 30/4 1940 og som Lods ved Storstrømsbroen fra 6/5 d.A. indtil videre, således at Lodsens er fraværende fra Rødvig ca. 22 Dage og hjemme ved Lodseriet ca. 8 Dage pr. Maaned. Denne Tjeneste gjordes afhængig af, at Lodstjenesten ved Rødvig Lodseri blev passet paa forsvarlig Maade ved Hjælpelods under Fraværelsen og paa Betingelse af, at denne midlertidige Ordning tiltrådtes af Havnebestyrelsen. I December f.A. har Lods Hansen hertil indberettet, at Ordningen var tiltraadt af Havnebestyrelsens Formand, og at Havnefoged E. Beck indtil videre passer Lodseriet under Hansens Fraværelse.

Havnebestyrelsens Skrivelse af 13. ds. har været forelagt Lods Hansen til Udtalelse, og Hans Besvarelse vedlægges i Afskrift. Heraf fremgaar bl.a., at Hjælpe-lodsen modtager de indsejlede Lodspenge ubeskaaret under Lods Hansens Fraværelse, og at sidstnævnte formentlig afholder alle udgifter ved Lodseriets Drift.

Saafrømt Havnebestyrelsen maatte ønske det, vil der intet være til Hinder for, at Lods Hansen frigøres fra den midlertidige Tjeneste og hjemsendes til Lodseriet.

Med Hensyn til Havnens Tilskud til Lods Hansen under den midlertidige Fraværelse skal man ganske overlade dette Spørgsmaal til Havnebestyrelsens Afgørelse. Da det af Lods Hansens Fremstilling fremgaar, at hans Tilskud fra Havnen medgaar til Lodseriets Drift, kan man herfra henstille til, at Havnens Tilskud bibeholdes eller eventuelt nedsættes fra 450 Kr. til 320 Kr. aarlig (svarende til Huslejen) under Lodsens Udstationering. Man Tillader sig at imødesee meddelelse om, hvad der videre maatte passere i Sagen.

Underskriften kan ikke tydes

Den 12. Juni 1958 meddelte Lodsdirektoratet A/S Rødvig Havn, at havnefoged A.V. Bech var blevet ansat som fast hjælpe-lods ved Rødvig Lodseri fra den 24. april 1958 efter afdøde havnefoged E.V.J. Bech. Brevet var underskrevet af Lodsdirektør H.C. Ørsted.

Fotoet viser lods Peter Andresen ombord på et skib i havnen. Til højre ses lodseriets lodshus.

Ved revisionen af lodsloven i 1954 fremgik af lovens betænkning, at Rødvig Lodseri i august 1951 kun var besat med hjælpe-lodser. Loven indførte en reguleringsfond, som kunne regulere lodseriernes indtægts- beskæftigelsesmuligheder ved indbetalinger til fonden fra lønsomme lodserier til ulønsomme lodserier samt mulighed for tilskud fra staten under særlige forhold efter særlige regler, fx ved at lodsning kunne varetages som en del af en havns drift, fx af en havnefoged. Rødvig Lodseris arkivalier opbevares af Stevns Lokalhistoriske Arkiv. Fotos: Stevns Lokalhistoriske Arkiv.

Skrevet af Danmarks Lodsmuseumsforening i samarbejde med Stevns Lokalhistoriske Arkiv.